

Ár 2010, mánudaginn 26. apríl, var fundur í kjararáði að Hverfisgötu 6a í Reykjavík haldinn af Guðrúnu Zoëga, Jakobi R. Möller og Jónasi Þór Guðmundssyni.

Fyrir var tekið:

Að ákveða laun og starfskjör framkvæmdastjóra Tern Systems hf.

I.

Fullskipað kjararáð kvað hinn 23. febrúar 2010 upp úrskurð nr. 2010.4.001 um almennar forsendur ákvarðana um laun og önnur starfskjör þeirra sem með lögum nr. 87/2009 bættust í þann hóp sem undir kjararáð heyrir. Með fyrrnefndum lögum var hlutafélagalögum nr. 2/1995 breytt þannig að kjararáð ákveður nú laun og starfskjör framkvæmdastjóra hlutafélaga sem eru að meiri hluta í eigu ríkisins og dótturfélaga þeirra. Í 1. gr. laganna segir að í vafatilvikum úrskurði fjármálaráðuneyti um hvort kjararáð eigi úrskurðarvald. Kjararáð óskaði eftir lista yfir dótturfélög með tölvupósti til fjármálaráðuneytisins 6. október 2009 og ítrekaði óskina með bréfi dagsettu 17. nóvember 2009. Listi yfir dótturfélög barst kjararáði með tölvubréfi 26. janúar 2010. Á listanum var Tern Systems hf., dótturfélag Flugstoða ohf. og heyrir því undir kjararáð að ákveða laun framkvæmdastjóra félagsins. Með þessum úrskurði tekur þriggja manna kjararáð ákvörðun um launakjör framkvæmdastjóra Tern Systems hf. og byggist hún á þeim almennu forsendum sem ákveðnar eru í áðurnefndum úrskurði fullskipaðs kjararáðs. Ber því að líta á úrskurðina sem eina heild.

II.

Kjararáð skrifaði framkvæmdastjóra og stjórn Tern Systems hf. bréf 1. febrúar 2010 og gaf þeim kost á að koma sjónarmiðum á framfæri við ráðið auk þess sem óskað var eftir ítarlegum upplýsingum um öll núverandi starfskjör framkvæmdastjórans, þar með talin hlunnindi, svo sem bifreiða- og aksturshlunnindi, sérstakar greiðslur í lífeyrissjóð o.þ.h. Auk þess var óskað eftir upplýsingum um öll launuð aukastörf og starfsemi fyrirtækisins. Í bréfunum voru kynntar helstu breytingar sem gerðar voru með lögum nr. 87/2009 á lögum um kjararáð og hlutafélagalögum nr. 2/1995. Sérstaklega var óskað eftir afriti af ráðningarsamningi eða erindisbréfi. Fjármálaráðuneyti var skrifað 4. mars 2010 og gefinn kostur á að koma sjónarmiðum sínum á framfæri.

Stjórnarformaður svaraði með bréfi dagsettu 19. febrúar 2010 og fylgdi ráðningarsamningur framkvæmdastjórans bréfinu. Í því sagði meðal annars að framkvæmdastjórinn hefði verið ráðinn til starfsins frá og með 1. mars 2009 og þægi hann laun samkvæmt ráðningarsamningi, dagsettum sama dag. Sérstaklega hefði verið gengið frá því við hann að launin yrðu endurskoðuð í byrjun árs 2010 og stæði sú endurskoðun nú yfir. Tern Systems hf. væri hugbúnaðarfyrirtæki sem stofnað hefði verið árið 1997 og í eigu Flugstoða ohf. og Háskóla Íslands. Hjá fyrirtækinu störfuðu 27 manns og væru 24 þeirra með háskólapróf eða framhaldsmenntun á háskólastigi. Fyrirtækið væri sérhæft í framleiðslu hugbúnaðar til nota í flugstjórnar- og fjarskiptamiðstöðvum fyrir flugumferð. Meginverkefni þess væri hugbúnaðarkerfi fyrir flugstjórnarmiðstöð Flugstoða ohf. Einnig hefðu ýmis hugbúnaðarkerfi verið seld til margra landa. Í fyrirtækinu störfuðu fyrst og fremst tölvunarfræðingar, verkfræðingar og stærðfræðingar sem ynnu við hugbúnaðargerð og að þróun sérhæfðra tölvukerfa. Auk daglegrar stjórnunar sæi framkvæmdastjóri um öll samskipti við viðskiptamenn, markaðssetningu og gerð tilboða í erlend verkefni. Því fylgdu mikil ferðalög. Verkefni og ábyrgð framkvæmdastjórans væru mikil og krefðust menntunar bæði á sviði tækni og fjármála. Mikil eftirspurn væri eftir hæfum starfsmönnum á sviði

hugbúnaðargerðar og yrði fyrirtækið að bjóða laun og aðstæður sem væru sambærilegar við það sem gerðist hjá öðrum á þessum markaði og yrði að vera hægt að greiða framkvæmdastjóra samkeppnishæf laun.

Í ráðningarsamningi segir að framkvæmdastjóri stjórnari daglegum rekstri, hafi ákvörðunarvald um öll rekstrarleg og fjárhagsleg málefni félagsins og umsjón með eignum þess. Hann skal vinna að stefnumótun og áætlunum um eflingu félagsins, hann stjórnar ráðningu starfsmanna og uppsögn þeirra. Ekki er greitt sérstaklega fyrir yfirvinnu. Greitt er í lífeyrissjóð samkvæmt kjarasamningi VR auk 2% greiðslu í séreignasjóð. Framkvæmdastjóri skal hafa bifreið í eigu félagsins til umræða og greiðist rekstur hennar af félaginu, en kjósi hann heldur að eiga og reka bifreið skuli samið um það sérstaklega. Fram kom í bréfi stjórnarformanns að framkvæmdastjórinn notaði eigin bifreið og þægi fasta greiðslu á mánuði fyrir það. Félagið greiðir símakostnað framkvæmdastjóra og kostnað vegna tölvutengingar við heimili. Auk þess er í samningnum fjallað um orlof og líf-, slysa- og sjúkratryggingu. Gagnkvæmur uppsagnarfrestur er sex mánuðir.

Framkvæmdastjóri svaraði með bréfi dagsettu 12. mars 2010 og fylgdi ráðningarsamningur. Í bréfinu sagði að hlutverk félagsins væri að stuðla að öryggi og hagkvæmni í flugumferðarstjórn með því að bjóða upp á traustar hugbúnaðarlausnir og sveigjanlega þjónustu sem byggði á þróun og reynslu á einu víðfeðmasta og umferðarmesta alþjóðaflugstjórnarsvæði heims. Tern Systems hf. legði áherslu á Norður-Evrópumarkaðinn sem helsta nemarkað en nýtti jafnframt afmörkuð tækifæri á uppgangssvæðum um allan heim sem hentaði þekkingu félagsins og lausnum. Hjá félaginu væru 27 starfsmenn, 24 þeirra með háskólapróf, flestir á sviði tölvunarfræði, verkfræði og stærðfræði. Velta árið 2009 hefði verið um 260 milljónir króna. Mikið álag og vinna fylgdi starfi framkvæmdastjórans og þyrfti hann að vinna 40-60 yfirvinnustundir á mánuði.

Fjármálaráðuneyti svaraði með bréfi dagsettu 11. mars 2010. Í bréfinu sagði að eðlilegt væri að kjararáð horfði til þeirrar launastefnu sem fram kæmi í leiðarljósum ríkisstjórnarinnar í skýrslu fjármálaráðherra um jöfnuð í ríkisfjármálum 2009 – 2013. Þar segir meðal annars að lækka skuli laun æðstu yfirmanna hjá ríkinu þannig að þau verði ekki hærri en laun forsætisráðherra.

Kjararáð gaf framkvæmdastjóranum kost á að tjá sig um fyrirhugaða ákvörðun með bréfi dagsettu 17. mars 2010. Andmæli bárust ekki.

III.

Í 8. gr. laga um kjararáð nr. 47/2006 segir, að það skuli við úrlausn mála gæta innbyrðis samræmis í starfskjörum þeim sem það ákveður og að þau séu á hverjum tíma í samræmi við laun í þjóðfélaginu hjá þeim sem sambærilegir geta talist með tilliti til starfa og ábyrgðar. Við ákvörðun launakjara samkvæmt 4. gr. laganna skuli sérstaklega gæta samræmis milli þeirra og þeirra kjara hjá ríkinu sem greidd eru á grundvelli kjarasamninga annars vegar og ákvarðana kjararáðs samkvæmt 3. gr. hins vegar. Þá skuli kjararáð ætíð taka tillit til almennrar þróunar kjaramála á vinnumarkaði. Með lögum nr. 148/2008 var kjararáði falið, án tillits til fyrri lögmæltra viðmiða, að kveða upp úrskurð fyrir árslok 2008 er fæli í sér 5–15% launalækkun alþingismanna og ráðherra er gilti frá 1. janúar 2009. Til ársloka 2009 skyldi ráðinu óheimilt að endurskoða úrskurðinn til hækkunar. Jafnframt skyldi kjararáð endurskoða kjör annarra til samræmis. Svohljóðandi málsliður bættist við 8. gr. laganna með breytingu sem gerð var á lögum um kjararáð með lögum nr. 87/2009: „Við ákvörðun sína skal kjararáð gæta þess að föst laun fyrir dagvinnu, annarra en forseta Íslands, verði ekki hærri en föst laun forsætisráðherra skv. 3. gr.“ Föst laun forsætisráðherra eru nú 935.000 krónur á mánuði. Síðast var lögum um kjararáð breytt með lögum nr. 127/2009 en í þeim segir að til nóvemberloka 2010

sé óheimilt að endurskoða til hækkunar úrskurði sem kveðnir höfðu verið upp á grundvelli laga nr. 148/2008. Við endurskoðun eða ákvörðun kjara annarra aðila sem heyra undir ráðið skuli gætt innbyrðis samræmis eftir því sem framast sé unnt og að virtum ákvæðum 8. gr. laga nr. 47/2006.

Með þeim breytingum, sem að ofan greinir, á skipulagi ákvarðana um launakjör þeirra sem heyra undir kjararáð hefur, eins og fram kemur í úrskurði um almennar forsendur nr. 2010.4.001, verið raskað því fyrirkomulagi og viðmiðum sem tilgreind voru í 8. gr. laga um kjararáð nr. 47/2006 eins og þau upphaflega voru. Kjararáð verður samkvæmt 8. gr. eins og hún nú er fyrst og fremst að miða við föst laun forsætisráðherra og þær ákvarðanir sem Alþingi tók um lækkan launa þeirra sem hafa heyrt undir ákvörðunarvald ráðsins. Af þessu leiðir einnig, að svo geti í auknum mæli farið að æðsti stjórnandi hlutafélags eða stofnunar í eigu ríkisins verði ekki með hæst laun starfsmanna, en við því hefur kjararáð engin úrræði. Fyrirvaralaus ákvæði laga nr. 148/2008 og 87/2009 hafa í reynd afnumið meginefni 8. gr. laga um kjararáð.

Þeir sem heyra undir ákvörðunarvald kjararáðs taka laun samkvæmt launaflokkum 123 til 142, að forseta Íslands og forsætisráðherra undanskildum. Mánaðarlaun í launaflokki 123 eru 458.224 krónur, í launaflokki 140 806.230 krónur og í launaflokki 142 862.207 krónur. Í launaflokkum 140 til 142 eru hæstaréttardómarar, ríkissáttasemjari, ríkisendurskoðandi, rektor Háskóla Íslands, vegamálastjóri, skrifstofustjóri Alþingis og ráðuneytisstjórar. Auk mánaðarlauna fá þessir embættismenn greitt fyrir yfirvinnu og álag í formi eininga, 6 til 24 einingar á mánuði, forseti Hæstaréttar mest, en aðrir mest 18 einingar. Einingafjöldi til viðbótar mánaðarlaunum í launaflokkum 123 til 142 er almennt á bilinu 0-20.

Við ákvörðun mánaðarlauna framkvæmdastjóra Tern Systems hf., þ.e. fastra launa fyrir dagvinnu, hefur kjararáð meðal annars tekið mið af mánaðarlaunum forstjóra Flugstoða ohf. og forstjóra Póst- og fjarskiptastofnunar en þeir eru í launaflokkum 136 og 134. Þá hefur kjararáð við ákvörðun einingafjöldu gætt meðalhófssjónarmiða til þess að komast hjá því að laun lækki óhóflega. Þetta leiðir til tímabundins ósamræmis við laun þeirra sem hafa heyrt undir kjararáð, en búast má við endurskoðun einingafjöldu allra þeirra sem undir það heyra eftir 1. desember 2010 eins og nánar er gerð grein fyrir í úrskurði nr. 2010.4.001.

Vakin er athygli á því að í úrskurði nr. 2010.4.001 um almennar forsendur segir að kjósi framkvæmdastjóri að halda bifreiðahlunnindum samkvæmt ráðningarsamningi, þar með töldum greiðslum sem miðast við tiltekinn fjölda ekinna kílómetra, skuli verðmæti þeirra samkvæmt mati ríkisskattstjóra dragast frá heildarlaunum sem kjararáð ákveður og fram koma í ákvörðunarorði. Jafnframt segir að laun séu ákveðin miðað við lífeyrisréttindi í A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR) og sé miðað við að verðmæti iðgjalds launagreiðanda sé 20% af heildarlaunum. Sé iðgjald launagreiðanda í annan lífeyrissjóð en LSR, að séreignasjóði meðtöldum, hærra eða lægra en 20% af launum skulu heildarlaun, sem ákveðin verða af þriggja manna kjararáði, hækka eða lækka um það hlutfall sem mismuninum nemur. Sama á við ef greitt er meira eða minna en 2% af launum í séreignasjóð fyrir félaga í LSR, sjá nánar kafla VIII í úrskurði nr. 2010.4.001. Þá skulu greiðslur fyrir fastlínusíma á heimili framkvæmdastjóra dragast frá heildarlaunum sem fram koma í ákvörðunarorði.

Eins og fram kemur í IX. kafla úrskurðar kjararáðs nr. 2010.4.001 taka ákvarðanir ráðsins gildi frá ákvörðunardegi nema annað sé sérstaklega tekið fram í einstökum ákvörðunum.

Að öðru leyti en hér kemur fram vísast til úrskurðar kjararáðs um almennar forsendur nr. 2010.4.001, sem gilda um laun og starfskjör framkvæmdastjóra Tern Systems hf.

IV.

Ákvörðunarorð

Frá og með 1. maí 2010 skulu mánaðarlaun framkvæmdastjóra Tern Systems hf. vera samkvæmt launaflokki 502-133, nú 638.033 krónur. Að auki skal greiða honum 30 einingar á mánuði fyrir alla yfirvinnu og álag er starfinu fylgir.

Eining er 1% af launaflokki 502-126, nú 5.058 krónur. Einingar greiðast alla mánuði ársins, einnig í sumarleyfi. Af því leiðir að ekki er greitt orlofsfé á einingar.

Kjósi framkvæmdastjóri Tern Systems hf. að halda bifreiðahlunnindum sínum skal draga verðmæti þeirra samkvæmt mati ríkisskattstjóra frá heildarlaunum sem hér eru ákveðin.

Sé iðgjald launagreiðanda í annan lífeyrissjóð en Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, að séreignasjóði meðtöldum, hærra eða lægra en 20% af launum skulu heildarlaun sem hér eru ákveðin hækka eða lækka um það hlutfall sem mismuninum nemur.

Laun eru miðuð við fullt starf þannig að ekki komi til frekari greiðslna nema kjararáð úrskurði um það sérstaklega.

Um almenn starfskjör framkvæmdastjórans gilda reglur kjararáðs eins og þær eru á hverjum tíma og eins og við á.

Ákvörðun þessi gildir fyrir þann sem nú gegnir starfi framkvæmdastjóra Tern Systems hf.

Guðrún Zoëga

Jakob R. Möller

Jónas Þór Guðmundsson